

Соломіна Ганна Валеріївна
кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Землянська Євгенія Олександрівна,
здобувач вищої освіти,
Національний авіаційний університет, м. Київ.

ФІНАНСОВА ТА ОПЕРАЦІЙНА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Анотація. Визначено роль фермерських господарств в національній економіці та особливості їх діяльності. Проаналізовано показники їх фінансової та операційної результативності.

Ключові слова: фінансова, операційна результативність, фермерські господарства, національна економіка.

Агропромисловий комплекс та його найважливіша галузь - сільське господарство – відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Особливою формою підприємництва в аграрному секторі є фермерські господарства. Фермер здійснює господарську діяльність самостійно з метою виробництва та реалізації товарної сільськогосподарської продукції для одержання прибутків і збільшення власного капіталу. Фермерське господарство як форма підприємницької діяльності селян зі створенням юридичної особи використовує земельні ділянки, біологічні активи для вироблення продукції тваринництва і рослинництва, а також її переробки.

Протягом 2018-2020 років кількість фермерських господарств в Україні скоротилася з 33164 до 31851 од., або на 1313 од. (на 3,96%), а їх питома вага у загальній кількості сільськогосподарських підприємств – 67,4% до 67,0.

У 2020 році 26691 фермерських господарств, або 83,8% їх загальної кількості, мали сільськогосподарські угіддя. Їх площа становить 4817,8 тис. га. Розподілення фермерських господарств за розміром сільськогосподарських угідь має нормальний розподіл, найбільша їх кількість приходить на площу 20,01–50,00 га - 27,6% (332,4 тис. га), 50,01–100,00 га - 12,4% (282,5 тис. га), 100,01–500,00 га - 16,9% (1258,3 тис. га).

Фермерські господарства роблять значний внесок у суспільне відтворення, їх частка у продукції тваринництва становить: м'ясо (у забійній масі) – 3,1%, молоко – 2,4%, яйця – 0,8%, вовна - 2,3%. По продукції рослинництва частка фермерських господарств становить: культури зернові та зерно-бобові - 14,9%, буряк цукровий фабричний - 4,6%, соняшник - 18,8%, картопля - 0,5%, культури овочеві - 3,0%, культури плодові та ягідні 4,5%. Середня рентабельність виробництва фермерських господарств, розрахована за річними даними 2012-2020 років складає: соняшник - 40,9%, культури плодові та ягідні - 33,8%, виноград – 28%, картопля - 25,3%, культури зернові та зернобобові - 23,4%, молоко – 19%, культури овочеві - 18,6%, птиця на м'ясо - 8,7%, буряк цукровий

фабричний - 5,7%, яйця птиці свійської - 3,2%, свині на м'ясо - 1,7%. Збитковим виявилось виробництво великої рогатої худоби на м'ясо (-7,2%), вівець та кіз на м'ясо (-13,1). Таким чином ефективність функціонування фермерських господарств у рослинництві вище, ніж у тваринництві.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Статистичний збірник «Сільське господарство України». К.: Державна служба статистики України, 2021. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/09/zb_sg2020.zip